

Gastcolumn

■ Carmen Rikhof

C. Rikkink-Rikhof is beleidsondersteunend medewerker bij Prove2Move en student bij de masteropleiding Toetsdeskundige. E-mail: carmen.rikkink@gmail.com

Koeiendans in het mbo

De eerste weidegang van het rundvee in Nederland vindt traditiegetrouw rond Pasen plaats. De hokken gaan open, de stallen lopen leeg en iedereen die de koeiendans aanschouwt beseft: dit is hoe het bedoeld is. Geen strakke kaders, maar ruimte en lucht. En de prestaties? Die lijden er niet onder: Berta geeft nog evenveel melk als in de stal. Je zou er jaloers op worden.

Maar hoe logisch het lijkt om te genieten van vrijheid, zo geaccepteerd lijkt het in het mbo inmiddels om niet uit het hok te komen, maar juist te proberen kwaliteit in hokjes te vatten. Het liefst heel kleine hokjes, waar je zo'n vinkje in kunt zetten.

Niet zelden komt de vraag voorbij om beoordelingsformulieren uit te breiden met afvinklijstjes of rubrics. Beoordelingscriteria te concretiseren tot in de puntjes om maar niets te missen. Denken we. Schijnveiligheid, want de kracht van de beoordeling in de reële beroepscontext, zoals heel gebruikelijk is binnen het mbo, zit juist in die beoordelaar. Dat is de persoon die de situatie overziet, inziet wat nodig is in die specifieke context en op die basis het handelen van de student kan beoordelen. Mét een gerichte onderbouwing die naadloos aansluit op de specifieke context van het examen, die waarschijnlijk de kern van het vak en de examensituatie beter raakt dan we ooit in de gewenste algemene afvinklijstjes kunnen vangen.

Feitelijk gezien zijn de lijstjes een beperking van de bewegingsvrijheid van de beoordelaar. Waar moet deze naartoe met zijn deskundige oordeel als dat niet past bij de vinkjes? En, minstens zo belangrijk, waarom zou je niet vertrouwen op de zuiverheid van het oordeel van de beoordelaar die midden in de situatie staat? De Inspectie van het Onderwijs geeft ruimte om keuzes te maken en vraagt van mbo-onderwijsinstellingen vooral onderbouwing wanneer het gaat om kwaliteit. De kwaliteit van de beoordeling in de praktijk is niet te vatten in ontelbare afvinklijstjes met evenveel hokjes. Wel in een onderbouwing van de investering die je als onderwijsinstelling doet in de kwaliteit van je beoordelaars. Dit vraagt om training, goede afspraken en veel, heel veel kalibreren.

Een prachtige uitnodiging aan het mbo om de ruimte te nemen. Om uit te breken en te ervaren wat dat met je doet als onderwijsmens of beoordelaar. Om verbonden te blijven met die onmisbare praktijk en met elkaar het gesprek aan te gaan over kwaliteit in relatie tot controledwang. Van mij mogen de staldeuren open. Want de koeien hebben het al bewezen: dansen en presteren gaan prima samen! ■